

STANOVISKÁ

VÝBOR REGIÓNOV

121. PLENÁRNE ZASADNUTIE 8. A 9. FEBRUÁRA 2017

Stanovisko Európskeho výboru regiónov — Prekonávanie nedostatku investícií: Ako riešiť výzvy?

(2017/C 207/03)

Spravodajca: Markku MARKKULA (FI/ELS), poslanec zastupiteľstva mesta Espoo

POLITICKÉ ODPORÚČANIA

EURÓPSKY VÝBOR REGIÓNOV

Súčasný nedostatok investícií v európskych mestách a regiónoch

1. všima si, že objem investícií v Európe sa v priamom dôsledku finančnej a hospodárskej krízy celkovo znížil o 15 %, pokles sa však týka aj verejných investícií, a to v dôsledku obmedzení, ktoré spôsobujú mechanizmy rozpočtovej regulácie na európskej a národnej úrovni, a že celková miera investícií v EÚ ako celku zostáva v nominálnom vyjadrení pod úrovňou pred krízy, pričom v roku 2015 bola takmer o 60 miliárd EUR nižšia než v roku 2008 ⁽¹⁾; domnieva sa, že okrem celkového poklesu investícií Európska únia trpí aj deficitom konkurencieschopnosti, ktorý spôsobujú starnúca infraštruktúra a nedostatočné investície do digitálneho a ekologického prechodu a inovácií;
2. zdôrazňuje, že miestne a regionálne orgány sú zodpovedné za viac ako polovicu verejných investícií v EÚ a že ich investície do oblastí, ako sú infraštruktúra, energia, verejná doprava, vzdelávanie, zdravotná starostlivosť a mnohé iné, majú priamy vplyv na miestne hospodárstvo, dynamiku podnikov a život a blaho európskych občanov;
3. víta výzvu Európskeho parlamentu na väčšiu zodpovednosť na vnútroštátnej, regionálnej a miestnej úrovni formulovania a vykonávania stratégií v oblasti rastu a pracovných miest a víta podporu pre požiadavku Výboru regiónov vypracovať kódex na účely zapojenia miestnych a regionálnych orgánov do európskeho semestra ⁽²⁾;

⁽¹⁾ Pozri Eurostat, kód súboru: tec00011 Tvorba hrubého fixného kapitálu (investície) a teina210, Fixné investície verejnej správy.

⁽²⁾ Uznesenie Európskeho parlamentu z 26. októbra 2016 o európskom semestri pre koordináciu hospodárskych politík: realizácia priorit na rok 2016 (2016/2101(INI)) „6. [EP] plne podporuje úsilie zabezpečiť väčšiu zodpovednosť štátov pri formulovaní a vykonávaní odporúčaní pre jednotlivé krajiny ako prebiehajúci reformný proces; domnieva sa, že v záujme zvýšenia zodpovednosti jednotlivých krajín a posilnenia účinného vykonávania odporúčaní pre jednotlivé krajiny, ako aj vzhľadom na skutočnosť, že viac ako polovicu odporúčaní pre jednotlivé krajiny musia vykonávať miestne a regionálne orgány, by tieto odporúčania mali byť dostatočne vymedzené na základe jasne formulovaných štruktúrovaných priorit na európskej úrovni s prípadným zapojením národných parlamentov a regionálnych a miestnych orgánov, ak je to vhodné; opakuje, že vzhľadom na rozdelenie právomocí a kompetencií v jednotlivých členských štátoch sa plnenie odporúčaní pre jednotlivé krajiny môže zlepšiť aktívnou účasťou miestnych a regionálnych orgánov, preto podporuje návrh kódexu správania pre zapojenie miestnych a regionálnych orgánov do európskeho semestra, ako navrhol Výbor regiónov; vyzýva členské štáty, aby zabezpečili riadnu demokratickú kontrolu svojich národných programov reforiem vo svojich národných parlamentoch.“

4. v tejto súvislosti zdôrazňuje, že súčasné verejné výdavky na investície ostávajú na polovičnej úrovni oproti obdobiu pred krízou, čo znamená, že v európskych regiónoch a mestách sa každoročne neuskutočňujú investície v hodnote stoviek miliónov eur;
5. pripomína spoločný prieskum Európskeho výboru regiónov a OECD z roku 2015, v ktorom 96 % respondentov zastupujúcich mestá a regióny uviedlo, že výdavky na verejné investície neboli dostatočné ⁽³⁾. To sa potvrdilo aj v nedávnom prieskume Výboru regiónov ⁽⁴⁾, v ktorom sa 75 % respondentov na miestnej a regionálnej úrovni vyjadrilo, že v rokoch 2008 až 2014 zaregistrovali vo svojom meste alebo regióne výrazný pokles celkového objemu investícií, a len jedna tretina sa domnieva, že situácia sa v súčasnosti zlepšuje;
6. opakuje výzvu OECD ⁽⁵⁾ a MMF na koordinovaný program svetového fiškálneho stimulu so zreteľom na súčasný obmedzený manévrovací priestor menovej politiky, extrémne nízke úrokové sadzby a skutočnosť, že úsilie o rozpočtovú konsolidáciu v nedávnych rokoch v mnohých krajinách umožnilo znížiť pomer dlhu k HDP a ponúka väčší manévrovací priestor. S cieľom úspešne stimulovať činnosť je nevyhnutné správne stanoviť rast verejných výdavkov a najmä zamerať sa na investičné priority, ktoré podporujú rast, ako sú výskum a vývoj, vzdelávanie pracovníkov alebo ekologická infraštruktúra;
7. zdôrazňuje, že potenciál strategických investícií v mestách a regiónoch je oveľa vyšší, než ukazujú všeobecné trendy spred krízy, a to nielen vplyvom rozsiahleho rozvoja znalostí a zručností, poklesu úrokových sadzieb a príležitostí, ktoré ponúka digitalizácia, obehové hospodárstvo, hospodárstvo spoločného využívania zdrojov a priestor, ktorý existuje, aby sa MSP mohli viac zapájať do rozšíreného globálneho podnikateľského prostredia;
8. opakovane zdôrazňuje, že tento trvalý pokles celkového objemu investícií je neudržateľný a že nízka miera investícií nielen spomaľuje oživenie, ale takisto ohrozuje budúci potenciál EÚ na rast a inovácie, keďže poškodzuje dlhodobú hospodársku výkonnosť a vytváranie pracovných miest;
9. zdôrazňuje, že investície v európskych mestách a regiónoch sú veľmi dôležité – pre udržateľný rast a vytváranie pracovných miest v celej Európe, ako aj pre udržanie existujúcich pracovných miest, ktoré sú ohrozené vplyvom súčasného nedostatku investícií; preto naliehavo zdôrazňuje potrebu pracovať na odstránení prekážok s cieľom dosiahnuť v Európe úroveň investícií spred krízy a investovať do skutočného potenciálu, ktorým disponujú regióny a mestá ako hybná sila Európy;
10. podporuje rozvoj tzv. trpezlivého kapitálu na svetovej, európskej a národnej úrovni ako súčasť dlhodobého prístupu k financovaniu základných potrieb, ktoré nezodpovedajú logike ročného rozdelenia verejných výdavkov alebo bežného štvrťročného rozdelenia súkromných finančných subjektov. Dôraz by sa pritom mal klásť na financovanie opatrení na boj proti zmene klímy, investície do strategickej infraštruktúry, ako aj na inovácie a prístup k obmedzeným zdrojom;
11. zdôrazňuje význam celkovej vízie trvalo udržateľných a inteligentných investícií ako kľúčovej politickej priority na funkčné obdobie 2015 – 2020 ⁽⁶⁾. Toto stanovisko – okrem iného a spolu s Bratislavským vyhlásením ⁽⁷⁾ a akčným plánom Výboru regiónov v oblasti investícií – je užitočným odrazovým mostíkom v tomto procese;

⁽³⁾ Výbor regiónov, *Výsledky konzultácie OECD a Výboru regiónov s nižšími úrovňami štátnej správy: Plánovanie infraštruktúry a investície na rôznych úrovniach štátnej správy: súčasné výzvy a možné riešenia*, marec 2016. K dispozícii online tu.

⁽⁴⁾ Výbor regiónov, *Výsledky online konzultácie Výboru regiónov o prekážkach investícií na miestnej a regionálnej úrovni*, september 2016. K dispozícii online <http://cor.europa.eu/en/events/Documents/ECON/results-survey-obstacles.pdf>.

⁽⁵⁾ Pozri hospodárske perspektívy, ktoré OECD predstavila 28. novembra 2016: <https://www.oecd.org/fr/eco/perspectives-economiques.htm>

⁽⁶⁾ Výbor regiónov, *Politické priority Európskeho výboru regiónov na roky 2015 – 2020*, október 2015. K dispozícii online tu.

⁽⁷⁾ Výbor regiónov, *Nový začiatok pre Európu: Investičný plán regiónov a miest na podporu EÚ zameranej na občanov*: <http://cor.europa.eu/sk/news/Pages/regions-and-cities-launch-investment-plan-for-a-citizen-centred-eu.aspx> a Bratislavské vyhlásenie Výboru regiónov *Investovať a spájať*, júl 2016 – k dispozícii online <http://webapi.cor.europa.eu/documentsanonymous/cor-2016-02559-00-06-decltra-en.docx>.

Celostný prístup k investíciám v našich regiónoch a mestách: úloha politiky súdržnosti, investičného plánu a ďalších finančných nástrojov

12. víta iniciatívy Európskej komisie a Európskej investičnej banky (EIB) a ich kľúčové zameranie na posilnenie investícií a pripomína plodnú spoluprácu EIB s Výborom regiónov prostredníctvom ich spoločného akčného plánu ⁽⁸⁾;

13. vyzdvihuje opatrenia Európskej komisie a Európskej investičnej banky (EIB) týkajúce sa vykonávania finančných nástrojov, do ktorých sú zapojené viaceré regióny, pretože významne prispievajú k zvyšovaniu likvidity na trhu a k vytváraniu investícií;

14. zdôrazňuje, že európske investičné nástroje môžu mať pozitívny vplyv na verejné financie, najmä z hľadiska predpokladanej administratívnej kapacity, najmä pokiaľ ide o projekty vytvárajúce príjmy; preto by sa tieto nástroje mali posunúť smerom k využívaniu úverov, inovátnych finančných nástrojov a inovátného verejného obstarávania; zdôrazňuje však aj úlohu grantov ako zásadného finančného nástroja v regiónoch a mestách v prípade projektov, ktoré riešia prípady zlyhávania trhu alebo ktorých cieľom nie je prinášať návratnosť dostatočne zaujímavú pre súkromných investorov;

15. zdôrazňuje význam financovania v rámci politiky súdržnosti, ktoré musí aj naďalej byť základom investičnej politiky EÚ a posilňovať partnerstvo medzi európskymi regiónmi ako reálne vyjadrenie spolupráce a solidarity; budúcnosť politiky súdržnosti je spojená s budúcnosťou EÚ. Preto je potrebné zabezpečiť úlohu politiky súdržnosti v EÚ po roku 2020 ⁽⁹⁾;

16. opakovane zdôrazňuje potrebu posúdiť všetky formy financovania: VFR, politiku súdržnosti a EŠIF, Junckerov plán a EFSI, ako aj ďalšie finančné nástroje: všetky majú jedinečné, ale nie protichodné filozofie, a preto by sa mali navzájom dopĺňať a v prípade potreby pôsobiť v synergii;

17. víta zásadu predĺženia trvania EFSI ⁽¹⁰⁾, pokiaľ ide o trvanie aj finančnú kapacitu, čo je príležitosťou na doladenie existujúcich postupov; konštatuje však, že na to, aby bol EFSI 2.0 úspešnejší, treba ďalej objasniť synergie s európskou politikou súdržnosti prostredníctvom EŠIF; nazdáva sa, že cieľom EFSI by nemalo byť, aby nahradil súčasné nástroje politiky súdržnosti EÚ; žiada, aby boli regióny a miestne orgány vzhľadom na svoju úlohu pri navrhovaní a plánovaní strednodobých a dlhodobých investícií viacej zapájané do riadenia tohto fondu, najmä do vytvárania finančných platforiem na regionálnej alebo multiregionálnej úrovni;

18. požaduje, aby sa verejnosti sprístupnili podrobnejšie informácie o projektoch financovaných z EFSI, pričom sa podľa potreby zdôrazní najmä ich dodatočná a doplňujúca povaha. Užšie zapojenie Výboru regiónov do podávania správ a monitorovania pomáha toku informácií medzi regiónmi a mestami; v tomto zmysle zdôrazňuje potrebu zabezpečiť, aby projekty financované prostredníctvom EFSI boli naozaj len doplnkové, najmä pokiaľ ide o využívanie fondov z rozpočtu EÚ, ako sú nástroj na prepájanie Európy a Horizont 2020;

19. žiada, aby EFSI nebol financovaný z iných fondov ani z konkurenčných programov;

Prekážky pri využívaní plného investičného potenciálu miest a regiónov EÚ

20. poukazuje na to, že odstraňovanie prekážok investícií si vyžaduje ďalekosiahle reformy na všetkých úrovniach riadenia, zamerané na odstránenie administratívnych, regulačných a iných prekážok, ktoré odrádzajú investorov, s cieľom zlepšiť investičné prostredie;

⁽⁸⁾ Výbor regiónov, EIB a Výbor regiónov zintenzívňujú spoluprácu na posilnení hospodárskeho oživenia v Európe, september 2015, tlačová správa k dispozícii tu.

⁽⁹⁾ Návrh stanoviska o budúcnosti politiky súdržnosti po roku 2020 Za silnú a účinnú európsku politiku súdržnosti po roku 2020, spravodajca: Dr Michael Schneider (ELP/DE).

⁽¹⁰⁾ Stanovisko VR k predĺženiu trvania Európskeho fondu pre strategické investície, ako aj zavedenie technických vylepšení pre uvedený fond a pre Európske centrum investičného poradenstva nájdete v návrhu stanoviska VR EFSI 2.0, spravodajca: Wim van de Donk (ELP/NL).

21. pripomína, že investície na miestnej a regionálnej úrovni sa vykonávajú naprieč rôznymi prierezovými sektormi, ako sú infraštruktúra, doprava, vzdelávanie, výskum a inovácie, životné prostredie, zdravotná starostlivosť, sociálne služby a iné formy spoločenského a ľudského kapitálu, ktoré majú zásadný význam pre posilnenie dlhodobého vplyvu strategických investícií;

22. všíma si, že miestne a regionálne orgány môžu byť katalyzátorom spájania rôznych verejných a súkromných subjektov pri investičných projektoch, najmä v prípade väčších projektov alebo verejno-súkromných partnerstiev; domnieva sa však, že je potrebné ďalej podporovať cezhraničné prepojenia a viacúrovňovú spoluprácu prostredníctvom aktívnej podpory medziregionálnych investícií s cieľom urýchliť celoeurópsky jednotný trh, najmä prostredníctvom rozvíjania únie kapitálových trhov (CMU), a súčasne pokračovať v riešení regulačných a administratívnych problémov prostredníctvom agendy EK týkajúcej sa lepšej právnej regulácie, keďže tak sa môže zabezpečiť, aby sa čo najefektívnejšie a s čo najmenším zaťažením dosiahli ciele politiky;

23. zdôrazňuje význam regionálnych stratégií inteligentnej špecializácie ako nástrojov na spoluvytváranie európskych partnerstiev na účely učenia na základe porovnávania a prípravy vysokokvalitných viacrozmerných investičných projektov s viacerými zainteresovanými stranami; v tejto súvislosti zdôrazňuje, že odstraňovanie prekážok investícií môže ísť ruka v ruku s vykonávaním regionálnych inovačných stratégií založených na inteligentnej špecializácii (RIS3), ktoré môže byť užitočným nástrojom na zameranie politickej podpory a investícií na kľúčové priority a výzvy, a tak stimulovať súkromné investície;

Územné prekážky: prílišná regulačná záťaž

24. poukazuje na to, že viaceré prekážky investícií uvedené v procese európskeho semestra „súvisia s územím“ v tom zmysle, že sú buď relevantné pre úlohy miestnych a regionálnych orgánov, pokiaľ ide o investície, alebo existuje potenciál, že by miestne a regionálne orgány mohli prispieť k ich zmierneniu alebo odstráneniu;

25. v dôsledku toho môžu mať súčasné prekážky investícií svoje korene – ale následne aj svoje riešenia – často na miestnej a regionálnej úrovni a v rámci nadnárodnej spolupráce;

26. zdôrazňuje, že v jednotlivých členských štátoch existuje veľká rozmanitosť, pokiaľ ide o modely investovania a prekážky pre investovanie, a preto neexistuje žiadne univerzálne riešenie;

27. všíma si, že je to tak najmä vplyvom rôznych úloh miestnych a regionálnych orgánov vo vzťahu k investíciám: v prvom rade sú mestá a regióny *investormi*, keďže sú zodpovedné za viac ako polovicu (54 %) verejných investícií v EÚ. Tieto investície sa vykonávajú v rôznych navzájom sa dopĺňujúcich sektoroch a funkčných oblastiach: ľudský kapitál, zručnosti, vzdelávanie, zdravotná starostlivosť a mnoho iných. Mestá a regióny sú preto aj *poskytovateľmi a hnacími motormi služieb*. Miestne a regionálne orgány okrem toho aj *plánujú*, keďže vedú stratégie rozvoja a prostredníctvom plánovania sa môžu zameriavať na politickú podporu a investície do kľúčových priorít a výziev a stimulovať tak investície. Mestá a regióny sú katalyzátormi aj regulátormi zmien, napríklad pokiaľ ide o priestorové plánovanie a stavebné povolenia. Napokon sú *investičnými partnermi*, ktorí spájajú rozličné verejné a súkromné subjekty na účely realizácie investičných projektov ⁽¹¹⁾;

28. víta zameranie Európskej komisie na identifikáciu týchto prekážok a výziev v oblasti investícií v rámci európskeho semestra, a to od ročného prieskumu rastu cez príslušný zoznam výziev až po správy a odporúčania pre jednotlivé krajiny; avšak, s cieľom prispieť k európskemu prístupu, ktorý by sa zamerával na vyššiu kvalitu verejných výdavkov, podporuje návrh, že v rámci európskeho semestra by odporúčania pre jednotlivé krajiny mali tiež obsahovať aj ciele minimálnych verejných investícií, najmä v porovnaní s bežnými nákladmi ⁽¹²⁾;

⁽¹¹⁾ Mnohostranné úlohy miestnych a regionálnych orgánov vo vzťahu k verejným a súkromným investíciám sú podrobnejšie preskúmané v štúdií zadanej Výborom regiónov. Pozri najmä kapitolu 4: Metis GmbH, *Obstacles to investments at local and regional level*, štúdia objednaná Výborom regiónov, 2016. K dispozícii online tu.

⁽¹²⁾ Tento návrh by bol v súlade s odporúčaniami, ktoré Európsky parlament vydal v novembri 2012 v uznesení „Pakt sociálnych investícií – ako reakcia na krízu“^[1]; Správa Danuty Jazłowieckej (PPE/PL): <http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+TA+P7-TA-2012-0419+0+DOC+XML+V0//SK>

29. v tejto súvislosti opakuje svoju výzvu adresovanú Európskej komisii, aby predložila bielu knihu, v ktorej by sa na úrovni EÚ stanovila typológia kvality verejných investícií v účtoch verejných výdavkov podľa ich dlhodobých účinkov⁽¹³⁾;

30. pripomína tiež svoj návrh⁽¹⁴⁾, aby Európska komisia oficiálne podporila odporúčanie Organizácie pre hospodársku spoluprácu a rozvoj (OECD), v ktorom sa stanovuje súbor zásad pre verejné investície⁽¹⁵⁾ (marec 2014); víta skutočnosť, že toto odporúčanie vo všetkých oblastiach politickej činnosti (koordinácia verejných investícií, budovanie kapacít, stanovenie rámcových podmienok) uznáva význam a rastúcu úlohu miestnych a regionálnych orgánov pri plánovaní a realizácii verejných investícií;

31. zdôrazňuje, že zo 178 problémov súvisiacich s územím uvedených v správach o jednotlivých krajinách za rok 2016 zo všetkých krajín a politických oblastí sa takmer 60 % týka prekážok investícií a patria medzi ne najmä zaťažujúce horizontálne a odvetvové nariadenia, nedostatočná kvalita verejnej správy, konkrétne prekážky na trhu práce a tiež na trhu financovania malých a stredných podnikov⁽¹⁶⁾;

32. zdôrazňuje, že nedávny prieskum Výboru regiónov zameraný na miestne a regionálne orgány len potvrdzuje, že zaťažujúce pravidlá vplyvajúce na investičné a obchodné prostredie, trh práce, maloobchod a ďalšie oblasti, ako aj nákladné, zdĺhavé a zaťažujúce administratívne postupy pri začiatku, rozširovaní alebo uzatváraní činností a príliš pomalé a zaťažujúce súdne postupy považuje až 9 z 10 respondentov za reálne prekážky investícií;

33. odporúča, aby hlavným zameraním európskeho semestra aj naďalej ostala identifikácia výziev v oblasti investícií vrátane každoročného aktualizovania výziev v investičných prostrediach členských štátov spolu s ročným prieskumom rastu, ako sa to prvýkrát uskutočnilo v novembri 2015;

34. naliehavo vyzýva na silnejšie a lepšie štruktúrované zapojenie miestnych a regionálnych orgánov do európskeho semestra s cieľom účinne riešiť tieto územné výzvy v oblasti investícií; žiada Európsky parlament, aby do tohto procesu zapojil aj Výbor regiónov, a to prostredníctvom jeho aktívnej účasti na medziparlamentných schôdzkach o európskom semestri;

Nedostatočná administratívna kapacita na miestnej a regionálnej úrovni

35. pripomína, že je potrebné väčšmi zjednodušiť poskytovanie finančných prostriedkov EÚ v rámci zdieľaného hospodárenia, najmä pokiaľ ide o využívanie finančných nástrojov, a zdôrazňuje, že je potrebné zvýšiť administratívnu kapacitu a inštitucionálnu odbornosť verejných orgánov preklenutím nedostatku investícií v EÚ;

36. všíma si, že respondenti prieskumu VR o prekážkach investícií⁽¹⁷⁾, z ktorých väčšina zastupuje samotné miestne a regionálne orgány, zdôraznili administratívnu kapacitu miestnych a regionálnych orgánov ako výzvu v oblasti investícií vo svojom meste alebo regióne. Kapacitu zapájania sa do verejno-súkromných partnerstiev (PPP) považovalo totiž za výzvu alebo veľkú výzvu v oblasti investícií až 71 %, pričom 70 % uviedlo, že je to výzva alebo veľká výzva v oblasti správy verejného obstarávania, najmä v súvislosti so zložitejšími postupmi⁽¹⁸⁾;

37. poukazuje na to, že nedostatok administratívnych kapacít nie je obmedzený len na niekoľko menej rozvinutých členských štátov a regiónov EÚ, keďže v odporúčaniach pre jednotlivé krajiny na rok 2016 až 20 z 28 členských štátov dostalo odporúčania na skvalitnenie verejnej správy vrátane jej nižších úrovní⁽¹⁹⁾;

⁽¹³⁾ Stanovisko VR na tému *Podpora kvality verejných výdavkov vo veciach podliehajúcich opatreniam EÚ* (CdR 4885/2014 –spravodajkyňa: Catuscia Marini (IT/SES), 3. decembra 2014)

⁽¹⁴⁾ Tamže.

⁽¹⁵⁾ <http://www.oecd.org/gov/regional-policy/oecd-principles-on-effective-public-investment.htm>.

⁽¹⁶⁾ VR, *Územná analýza správ o jednotlivých krajinách a sprievodné oznámenie*, správa riadiaceho výboru na monitorovanie stratégie Európa 2020, máj 2016. K dispozícii online tu.

⁽¹⁷⁾ Pozri poznámku pod čiarou č. 4.

⁽¹⁸⁾ Pozri poznámku pod čiarou č. 4.

⁽¹⁹⁾ Pozri poznámku pod čiarou č. 16.

38. naliehavo vyzýva Komisiu a členské štáty, aby vyvinuli viac úsilia, pokiaľ ide o zníženie administratívnej záťaže, a aby vyvinuli nové a posilnili existujúce iniciatívy s cieľom zvýšiť znalosti, zručnosti a kvalifikácie potrebné na postupy verejno-súkromných partnerstiev a administratívnu účinnosť, najmä miestnych a regionálnych orgánov a s osobitným zreteľom na viaceré úlohy, ktoré zohrávajú v súvislosti s investíciami (plánovač, investor, investičný partner, regulačný orgán, poskytovateľ a realizátor/pomocník);

39. zdôrazňuje, že strategické investície v komplexnom globálnom prostredí si vyžadujú nové typy administratívnych a riadiacich kapacít na posilnenie rozvoja obchodných modelov a vytvárania hodnôt v budúcnosti so zapojením ziskových aj neziskových organizácií v miestnych a regionálnych ekosystémoch vytvárania hodnôt;

40. zdôrazňuje, že medzi účinné nástroje na zvýšenie administratívnej účinnosti patrí aj rozvoj kvalifikácií pomocou výmen, misií expertov, študijných návštev a seminárov medzi miestnymi a regionálnymi orgánmi ako partnermi; v tomto smere odkazuje aj na model využívaný v rámci nástroja TAIEX REGIO PEER 2 PEER⁽²⁰⁾, ktorý je príkladom hodným nasledovania a rozširovania;

41. zdôrazňuje, že je náročné účinne využívať finančné nástroje týkajúce sa administratívnej kapacity miestnych a regionálnych orgánov, ako vyplynulo aj z prieskumu Výboru regiónov⁽²¹⁾; v tomto smere chváli vytvorenie platformy Fi-Compass⁽²²⁾, ako aj tzv. štandardných finančných nástrojov Komisie⁽²³⁾, keďže oboje sú cenné iniciatívy najmä pre miestne a regionálne orgány s väčšími problémami v oblasti administratívnej kapacity; nabáda miestne a regionálne orgány, aby prostredníctvom týchto nástrojov zmobilizovali pre svoje investičné projekty ďalšie súkromné aj verejné zdroje; a zdôrazňuje, že Výbor je pripravený spolupracovať s Európskou komisiou na podpore a presadzovaní tejto iniciatívy;

Nedostatočná informovanosť o finančných prostriedkoch, financovaní a investičných príležitostiach

42. zdôrazňuje, že hoci miestne a regionálne orgány zohrávajú v úspešnom využívaní EFSI kľúčovú úlohu, majú o ňom len málo vedomostí. Z prieskumu Výboru regiónov medzi miestnymi a regionálnymi orgánmi vyplynulo, že len 7 % respondentov sa považuje za „dobře informovaných“ o možnostiach využívania EFSI v ich meste alebo regióne, ďalších 18 % za čiastočne informovaných, 35 % uviedlo, že majú len základné informácie a 39 % sa považuje za „neinformovaných“⁽²⁴⁾;

43. zdôrazňuje, že tento nedostatok informovanosti sa týka aj ďalších iniciatív súvisiacich s EFSI: 73 % respondentov v prieskume Výboru regiónov uviedlo, že „nie sú informovaní“ o možnosti vytvárania investičných platforiem na financovanie investícií vo svojich mestách a regiónoch s podporou z EFSI, a len 2 % uviedli, že sú „dobře informovaní“ o Európskom portáli investičných projektov alebo Európskom centre investičného poradenstva⁽²⁵⁾;

44. vyzýva Komisiu a EIB, aby urobili viac pre zvýšenie informovanosti a porozumenia v súvislosti s EFSI a súvisiacimi iniciatívami, ako sú poradenské centrá pre verejné a súkromné subjekty na miestnej a regionálnej úrovni, keďže súčasná situácia ohrozuje úspešnosť investičného plánu;

45. navrhuje spoluprácu s miestnymi a regionálnymi orgánmi, Výborom regiónov, jeho sieťami a vnútroštátnymi a regionálnymi podpornými bankami a ďalšími inštitúciami s cieľom identifikovať vnútroštátne a regionálne príklady úspešných projektov a uistuje, že Výbor regiónov je pripravený podporovať v regiónoch a mestách potenciál učenia na základe porovnávania prostredníctvom výmeny osvedčených postupov, čím sa vytvorí kritické množstvo príjemcov pomoci a riadiacich orgánov;

⁽²⁰⁾ Ďalšie informácie o nástroji TAIEX REGIO PEER 2 PEER: http://ec.europa.eu/regional_policy/en/policy/how/improving-investment/taieux-regio-peer-2-peer.

⁽²¹⁾ Dve tretiny respondentov uviedli, že v oblasti investícií v ich meste alebo regióne bolo problémom využívanie inovačných finančných nástrojov. Výbor regiónov, *Výsledky online konzultácie Výboru regiónov o prekážkach investícií na miestnej a regionálnej úrovni*, september 2016. K dispozícii online tu.

⁽²²⁾ Ďalšie informácie o platforme Fi-Compass nájdete tu: <https://www.fi-compass.eu/>.

⁽²³⁾ Ďalšie informácie o tzv. štandardných produktoch nájdete pod položkou EC Regulatory Guidance (Regulačné usmernenia EK) tu: <https://www.fi-compass.eu/resources>.

⁽²⁴⁾ Pozri poznámku pod čiarou č. 4.

⁽²⁵⁾ Pozri poznámku pod čiarou č. 4.

46. víta úsilie Európskej komisie zamerané na zvyšovanie povedomia o možnostiach financovania počas putovných prezentácií v členských štátoch;

47. poukazuje na nesúlad medzi stratégiami poradenstva a zvyšovania informovanosti a je znepokojený, že výlučne poradenská úloha existujúcich centier nemusí byť dostatočná na identifikovanie a pritiahtutie nových projektov do regiónov, v ktorých je nízka informovanosť o investičných príležitostiach;

48. zdôrazňuje, že by sa mali zaviesť služby a stimuly v záujme riešenia geografickej nerovnováhy vrátane rozšírenia oblasti všeobecných cieľov oprávnených na podporu z EFSI, zlepšenia, až decentralizovania poradenských a odborných služieb a posilnenia úlohy európskeho centra investičného poradenstva s cieľom zabrániť tomu, aby EFSI prehlboval nerovnosť z hľadiska súdržnosti v EÚ; zároveň by sa mal lepšie využívať Európsky portál investičných projektov, ktorého cieľom je preklenutie priepasti medzi predkladateľmi projektov EÚ hľadajúcimi financovanie a investormi z celého sveta, ktorí hľadajú investičné príležitosti;

Správa hospodárskych záležitostí a fiškálny rámec

49. zdôrazňuje, že na to, aby naše ekonomiky prilákali viac investícií a kapitálu, sú potrebné zásadné zmeny týkajúce sa hospodárskeho a fiškálneho rámca, ktoré sa musia spájať so zvýšeným úsilím v oblasti odstraňovania regulačných prekážok; hoci sa správa hospodárskych záležitostí a fiškálne pravidlá nesmú priamo považovať za prvok investičného prostredia alebo za prekážku investícií, tvoria všeobecný rámec, najmä pokiaľ ide o verejné investície;

50. je hlboko znepokojený tým, že verejné investície sa v časoch krízy často zastavujú, keďže nie sú také viditeľné ako mnohé iné typy verejných výdavkov a z politického hľadiska je ich obmedzenie jednoduchšie, najmä pokiaľ ide o investície zásadného významu do ľudského kapitálu, zdravotníctva a vzdelávania, ktoré majú vysokú dlhodobú návratnosť; preto zdôrazňuje, že budúci udržateľný rast a blaho spoločnosti sú závislé najmä od zlepšovania hospodárskych podmienok pre začínajúce a rastúce podniky, ako aj pritiahtutia súkromných investícií a riadenia dlhodobých investícií, ktoré by sa mali zachovať aj v časoch fiškálnej konsolidácie;

51. všíma si, že – hoci VR podporuje prístup k fiškálnej politike založený na pevných pravidlách – oživenie verejných investícií môže byť v rámci súčasných fiškálnych pravidiel náročné, a preto zdôrazňuje potrebu hľadať priaznivejší prístup k investíciám, najmä, ale nie výlučne k PPP, ktorým by sa zabezpečilo plné uplatňovanie fiškálnych pravidiel a súčasne by sa maximalizovali investičné príležitosti v regiónoch a mestách Európy;

52. dobré riešenia by sa mohli nájsť v súčasnom fiškálnom rámci, a to konkrétne v zamedzení rastu dlhu v oblasti štrukturálneho deficitu pre strednodobý rozpočtový cieľ obsiahnutý v Pakte stability a rastu a rozpočtovej dohode. V záujme toho, aby sa zabezpečil dostatočný priestor pre investície a aby sa zároveň rešpektovali fiškálne pravidlá, treba stanoviť skutočný deficit pre verejné investície pre miestne a regionálne samosprávy, ktorý by sa nezapočítaval do štrukturálneho deficitu, ktorý bude stanovený podľa strednodobého cieľa;

53. v tejto súvislosti pripomína, že nesúhlasí s pozastavením EŠIF v priamom dôsledku makroekonomických podmienok v rámci Paktu stability a rastu, keďže by to malo nepriaznivé účinky na realizáciu projektov spolufinancovaných z EÚ a v širšej súvislosti by to zhoršilo investičnú situáciu dotknutých členských štátov a regiónov;

54. opakuje požiadavku, aby sa verejné výdavky členských štátov a miestnych a regionálnych orgánov v rámci EŠIF a EIB neuvádzali medzi štrukturálnymi výdavkami stanovenými v Pakte stability a rastu vzhľadom na to, že tieto investície sú vymedzené ako investície všeobecného európskeho záujmu, ktoré majú preukázaný pákový efekt, pokiaľ ide o podporu hospodárskeho rastu;

Hľadanie riešení: zvýšenie potenciálu miestnych a regionálnych investícií

55. pripomína, že najvyššou prioritou Výboru regiónov je naštartovať hospodárstvo EÚ založené na prístupe zdola nahor stimulovaním cielených investícií založených na miestnych potrebách, vychádzať z osvedčených postupov na najnižšej úrovni a podniknúť nového podnikateľského ducha; zároveň zdôrazňuje potrebu vytvoriť inovačnú, podnikateľskú Európu zameranú na občanov;

56. zdôrazňuje záväzok Výboru regiónov podporovať mestá a regióny, aby mohli lepšie vykonávať svoje úlohy, a to podporou partnerských postupov, ktorými by sa spojili vedomosti so stimuláciou hľadania vhodných partnerov s cieľom posilniť európske partnerstvá a vytvoriť potrebné kapacity na vytváranie vysokokvalitných a komplexných projektov s využitím finančných nástrojov, EŠIF, EFSI a ďalších;
57. podčiarkuje význam údajov o aktuálnych existujúcich investičných projektoch na miestnej úrovni, ktoré sú v súčasnej dobe obmedzené, ale majú veľkú pridanú hodnotu pre všetky úrovne riadenia; preto navrhuje vytvoriť európsky porovnávací prehľad o miestnych a regionálnych investíciách a vyzýva svojich členov, aby si vymieňali svoje projekty, referencie a oblasti záujmu s cieľom vytvoriť takúto databázu;
58. zdôrazňuje potrebu, aby EÚ naďalej pracovala na odstraňovaní nadmernej byrokracie s cieľom poskytnúť v investičnom prostredí lepší prístup pre nové – ale aj existujúce – podniky; zdôrazňuje, že aj keď mestá a obce môžu na svojej úrovni urobiť veľa pre uľahčenie regulačnej záťaže, ich kroky musia byť doplnené aj iniciatívami na vnútroštátnej a európskej úrovni;
59. opakovane zdôrazňuje, že investície sa netýkajú len dopravy a inej infraštruktúry, ale musia byť zamerané aj na ľudský kapitál, zručnosti, vzdelávanie, výskum a inovácie, inteligentné energetické siete, bývanie, sociálne a zdravotnícke zariadenia a na podporu začínajúcich podnikov a rozširovanie inovačných a dynamických podnikov;
60. pripomína, že ak má EÚ byť aj naďalej konkurencieschopná na svetovej scéne, investičné plány by sa mali zamerať na vytvorenie ekologickejšieho, inteligentnejšieho, inkluzívnejšieho a územne vyváženejšieho hospodárstva;
61. je odhodlaný hľadať riešenia so súkromným sektorom na zvýšenie objemu investícií v mestách a regiónoch, čo je aj kľúčovým politickým posolstvom Bratislavského vyhlásenia Investovať a spájať, ktoré VR prijal 8. júla 2016 ⁽²⁶⁾.

V Bruseli 8. februára 2017

Predseda
Európskeho výboru regiónov
Markku MARKKULA

⁽²⁶⁾ Pozri poznámku pod čiarou č. 7.